

Friluftsförskolor Broby

Verksamhetsberättelse

Läsåret ht 2024 – vt 2025

Förskolans yttre och inre miljö

Frilufts Förskolor Broby ligger i direkt anslutning till Stolpaskogen i Erikslund med radhus och villor som närmsta grannar. Gården övergår i skog och på andra sidan staketet börjar den stora skogen med berghällar, tallskog och blåbärssnår.

På vår egen skogsgård med berghällen åker vi stjärtlapp på vintern och de höga tallarna ger oss skydd för solen på somrarna. På konstgräset på den inre gården gör vi hinderbanor, leker regellekar och har gemensamma samlingar. Vid vindskyddet på skogstomten kan vi göra upp eld, laga egen mat och ha gemensamma samlingar. Huset är byggt för två avdelningar, Skatan och Kråkan och barngrupperna är tre, Upptäckare, Utforskare och Äventyrare.

Maten på Broby får vi från restaurang Brasserie Maison. Maten tillverkas efter Livsmedelsverkets riktlinjer och rekommendationer om mat för små barn. Vår mat är minst 40% ekologisk och alla mjölkprodukter är sockerfria och ekologiska.

Från läsårsstart och fram till höstlovsveckan lagade vi egen mat på muurikka en gång i veckan. Vi hade vinteruppehåll på matlagningen och kom igång igen veckan efter påsk och fram till terminsavslutet.

Barn och pedagoger på Broby

Fem barn började på Broby i augusti hos Utforskarna och Upptäckarna. Två barn började i november hos Upptäckarna och i januari började ett syskonpar i vardera Upptäcker- och Utforskargruppen. Fyra barn slutade under hösten, i oktober och december. 11 barn går vidare till skolan efter sommaren.

Äventyrarna har varit 16 barn hela läsåret. Anna har varit deras ansvarspedagog. På hösten arbetade Asana med gruppen. Efter hon slutat i december kom Elin tillbaka från föräldraledighet och arbetade tillsammans med barnen på vårterminen.

Utforskarna har varit 14 barn tillsammans med Marit hela året. Under hösten hade Marit två förskolläraryvikarier som kollegor som båda blev föräldralediga. På våren började Net som läser till barnskötare.

Upptäckarna började året med 10 barn tillsammans med Camilla och Dunia. På våren blev de 12 barn. Åsa är tjänstledig för studier.

Pia är rektor för Frilufts Förskolors enheter Broby i Erikslund och Lunden i Gribbbylund.

Planering och utveckling

I enlighet med det systematiska kvalitetsarbete som Frilufts Förskolor implementerat i uppdaterad tappning startar varje ny termin någon vecka in med en stängd dag på förskolan. Dagen innebär pedagogernas planering av terminens mål utifrån analys av barngruppernas behov och intressen. Utbildningen bygger vidare på tidigare målområden och utbildningsinventering som sker varje terminsavslutning.

Höstens utvecklingsdag för pedagogerna hade Broby tillsammans med systerförskolan Lunden där vi behandlade hur de valda Grön Flagg temat Hav och Vatten kunde användas som metod till undervisning i vårt utvecklingsområde matematik.

Vårens utbildningsdag hölls tillsammans med Frilufts Förskolor Äventyret och handlade om utbildning, undervisning och systematiskt kvalitetsarbete. Till hösten kommer Broby börja med högläsning som utvecklingsområde i enlighet med den reviderade läroplanen från 1 juli 2025.

Personalmöten har under året varit 13 stycken och pedagogerna har fördjupat sina kunskaper i matematik i förskolan.

Samverkan förskola och vårdnadshavare

På Förskoleappen kan vårdnadshavare följa sina barns utveckling och ta del av information som rör verksamheten. Pedagogerna skriver veckobrev i appen för att informera om utbildningens innehåll.

Vårdnadshavare bjuds varje termin in till utvecklingssamtal för att samtala om sitt/sina barns individuella utveckling. De barn som går vidare till skolan efter sommaren har ett avslutningssamtal där barnen är med och delar sina tankar om tiden på förskolan.

På hösten bjöd vi in till föreläsning för alla Lundens och Brobys vårdnadshavare med föreläsare från Familjeenheten i Täby. De berättade om sin verksamhet och föredrog om rutiner, förhållningssätt och ansvar som förälder.

Året avslutades med att Broby bjöd in vårdnadshavare och föräldrar till att delta i verksamheten med undervisningsstationer och sång.

Gemensamma mål och styrdokument

Förskolan styrs av Skollagen och därefter Läroplan för förskolan 2018 (lpfö18).

Frilufts Förskolors metod är utomhus- och naturpedagogik. Vi strävar efter att flytta ut verksamheten på gården och ut i skog och mark så länge det är Tryggt, Roligt och Lärorikt. Frilufts Förskolor har även en egen "Grön tråd" och en övar-prövar-lär med naturpedagogiken som vi följer i mån av möjlighet. Dokumenten visar vägen för vår utomhuspedagogik och hjälper oss bidra till en positiv inställning till nyttan av att vistas utomhus och i skogen och de specifika förutsättningar olika biotoper och väder ger oss. Inför vådrets makter är vi alla på lika villkor och i naturpedagogiken kan alla delta jämlikt anpassat efter egna förmågor. Våra egna frontfigurer Veda och Barke har varit ett bra stöd i känslöarbetet med barnen. De finns med i den dagliga verksamheten i form av dockor som vi sjunger och läser verksamhetsbaserade sagor om.

Grön Flagga och miljömålen.

Delar som återvinning, odling, rättigheter och skyldigheter i natur och samhälle genom allemansrätten är ständigt aktuella på Broby och barnen är aktiva och har blivit kunniga inom dessa delar av Grön Flagga. Barnen visar engagemang i att inte störa och inte förstöra när vi är i naturen.

I årets tema Hav och Vatten har barnen lärt sig om vattnets kretslopp i våra sjöar och vattendrag och det farliga kretsloppet och vikten av hålla vattnet rent från plast, skräp och kemikalier.

Nästa år kommer barnen på Broby att lära sig om Livstil och Hälsa med värdegrundsfrågor som fokus.

TRE SKA BLI NOLL, Barnkonventionen, Plan mot diskriminering och kränkande behandling och Aktivt jämställdhetsarbete.

I det dagliga arbetet på förskolan pratar pedagogerna med barnen om gränser och individers privata områden och att respektera andras gränser. Tre ska bli noll handlar om att stoppa sexuellt utnyttjande av barn genom att upplysa barn om vad gränslösa beteenden är och visa att det alltid finns trygga vuxna som barn kan lita på och anförtro sig åt. Barnen uppvisar förståelse för att respektera varandras gränser.

Stopp - min kropp är ett bra sätt för alla barn att säga ifrån när de tycker någon rör vid dem på privata delar eller för hårdhänt. Många barn använder sig av det. Pedagogerna är trygga i att stötta barnen i deras integritetskapande och upplyser även vårdnadshavare när de ser att behov finns.

Vårdnadshavare har blivit involverade tidigt i skeenden som vi ansett varit olämpliga för att tillsammans arbeta förebyggande mot diskriminering, kränkningar och för ett jämställdare Broby. Barnen uppvisar glädje i sina kompisars olikheter och har hittat styrkan i det. Det finns en tydlig acceptans och stor förståelse för de olika behoven i barngruppen. Genom att uppmärksamma Rocka Sockorna och alla människors lika värde samt lyfta människors olikheter som styrkor kan vi se utökad acceptans och positiva värderingar kring våra olikheter och våra olika bakgrunder. Pedagogerna har lyft fram olika individers egenskaper såsom tvåspråkighet och egna behov och det har skapat positiva effekter för förståelse och nyfikenhet.

I och med Barnkonventionsarbetet varje vecka kan och vet nu många barn att de har rättigheter som barn. Barnen är mycket delaktiga i värdegrundsfrågorna och yngre barn har genom att lyssna på äldre barnens reflektioner blivit involverade i samtalen och deltar även de aktivt.

Pedagogisk dokumentation

Pedagogerna dokumenterar sina barngrupper för att se hur barnen interagerar och utvecklas i sina uttryck. Den dokumentation som presenteras i Förskoleappen får vårdnadshavare tillgång till under hela vistelsetiden och när barnet slutar på förskolan laddar föräldrarna själva hem dokumentationerna om sitt barn.

Upptäckarnas berättelse

Under såväl höstterminen som vårterminen har vi lagt vikt på att utveckla en förståelse hos Upptäckarna för givna och outtalade regler. Genom repetition i samlingar och att vi har hållit samma rutiner under våra dagar på förskolan och i skogen har barnen utvecklat god förståelse och fått en känsla av sammanhang. Vi har gått igenom med barnen om vad vi ska göra för något under dagen och vad som gäller i skogen, på gården och inomhus. Vi som pedagoger har varit delaktiga i leken och upptäckandet vilket skapat trygghet inom gruppen för både pedagoger och barnen. Detta har vi utvecklat ytterligare under våren då vi skapat förutsättningar där barnen får leka i olika konstellationer. Vi har därmed sett mer gemensam lek hos barnen och mer initiativtagande i deras lekar. Hunden och benet har blivit en lek som barnen frågar efter att leka och några kan leka den självständigt.

Med Upptäckarna har vi läst "Kompisböckerna" som belyser barnkonventionen. Vi har läst "Vänta på sin tur", "Lugna ned sig" och "Säg stopp". Efter och under läsningen pratar vi kort om vad som händer i boken och hur karaktärerna ser ut, exempelvis glad, ledsen. Dessa böcker tar upp ämnen som är relevanta för barnen och situationer som kan förekomma under dagen i förskolan.

Hösten och våren har erbjudit många fina tillfällen för Upptäckarna att vandra till framförallt Lilla skogen, men även Stora skogen, Lövbrunnsparken och Tippen. Under våra heldagar i skogen har vi vilat under vindskydd, ätit mat och utforskat skogen genom vandring. När vi varit i skogen har vi fått mycket tid till att leka, klättra

och plocka blåbär. Vi har även skapat med naturens material både mönster och former. Det har även funnits tillfällen för mycket sång då vi bland annat sjungit Veckovisan.

"Bobbos väska" är en berättelselåda som vi Upptäckare fått ta del av under samlingen, då vi tränat bland annat färgerna. Vi har bekantat oss med grundfärgerna och även letat efter färger i naturen. Under vårterminen fortsatte arbetet kring färg genom kategorisering, som var ett av våra mål under våren. Bobbos väska har vi även involverat i kategorisering av färg där babblarna och dess saker fick sorteras till motsvarande färger. Detta projekt skapade även tillfälle för kreativitet och skapande såsom målning med händer och måla på snö. Då fick de även chansen att upptäcka hur färgerna kan blandas. Barnen uttrycker sig alltmer spontant kring färg och vi ser en stor utveckling.

Upptäckarna har även fått lära sig om vatten genom Grön Flagga temat, vad som finns i sjön och föremål som sjunker respektive flyter i vatten. Under våra gemensamma samlingar har vi även uppmärksammat vattnets kretslopp, reningsverk och vattenkraftverk. Hos Upptäckarna har vi läst om "Lilla Våt" och gjort olika former av experiment med vatten. Dessa experiment handlade om övergången mellan ex. Is till vatten, vatten till is, vatten till ånga. Genom experiment med vatten har vi även belyst hur olika föremål kan sjunka och flyta i vatten.

När dagarna blivit ljusare och naturen börjat vakna upp från vintervilan fick Upptäckarna bekanta sig med olika vårtecken. Det har blivit ett ämne som vi ofta återkommer till och som vi upplever intresserar barngruppen.

Lägesord har varit ett arbete som vi gjort tillsammans med barnen, bland annat för att stötta deras förståelse kring enklare instruktioner. Barnen har fått öva på lägesorden på, under, framför och bakom. Detta gjorde vi tillsammans genom att introducera lägesorden med tillhörande TAKK tecken. Vi jobbade med modellering och skapade möjligheter där barnen får vara aktiva. I projektet involverade vi även Veda och Barke som barnen skulle hjälpa utifrån instruktionen.

Hos barnen har vi sett ett stort intresse kring sång och musik och har därför arbetat med rytmik och sångmönster. Genom att vi använt pinnar som vi slår mot varandra för att skapa en takt för att sedan upprätthålla takten till en sång. Rytmik och sång har gett barnen en trevlig stund där de känner sig enade och finner ro.

När vi befinner oss i skogen uppmärksammar vi Allemansrätten i vårt arbete med "Allemansrätten". I skogen visade vi barnen olika bilder som är kopplade till allemansrättens grunder. Barnen fick gissa om det är något vi får göra i skogen eller om det är något vi inte får göra. Vi läste även berättelsen om "Ali, Sara och Allemansrätten". Vi belyser med vårt arbete att vi gärna får befinna oss i skogen och leka men att vi även har skyldigheter att varken störa eller förstöra i naturen.

Vi har mot slutet av terminen märkt ett växande intresse kring att räkna och detta ledde därmed in på arbetet med räknorden. Vi har gått igenom räknorden 1-10 tillsammans med barnen med berättelselådan "Lilla Kotten får besök". Berättelsen belyser både räknord och rim, där vi främst fokuserat på antal och räknorden. Vi räknade konkret material från lådan tillsammans och kopplade till hur många fingrar

vi visar med handen. Fler aktiviteter som "Vad finns i ringen?" har vi använt oss av, där vissa barn spontant räknat vad för naturmaterial de kan se i ringen när vi varit i skogen.

Läsåret har gått undan hos Upptäckarna och vi ser framemot nya lärdomar och äventyr nästa läsår!

Camilla och Dunia - Upptäckarnas pedagoger

Utforskarnas berättelse

Hösten började med många samarbetsövningar för att träna det sociala samspelet, öka självständigheten och identitetskapandet. Övningar tog form i valet av lekar, inviter och vandringar. Vandringarna har bidragit till att skapa lugn i gruppen och att barnen känt sig delaktiga, de har behövt ta hänsyn till och hjälpa varandra. Våra vandringar har varit till närliggande skogar och vandringsleder. Under vandringarna har vi bla. jobbat med Allemansrätten, Hitta Vilse, den fria leken, vi har följt årstidernas gång, barnen har fått träna på att ta hand om sig själv, sina egna saker, att vara en bra kompis och att laga mat. Under våra vandringar och skogs dagar har vi fått uppleva djurliv på nära håll, både små insekter, ekorrar och rådjur.

Språk och kommunikation är en viktig del av vår verksamhet och med hjälp av Före Bornholmsmodellen har vi dagligen haft språksamlingar. Då har barnen fått uppleva sagor, fantasi, drama, sång, rim, ramsor, språklekar, språkförståelse och matematik.

Vi har även haft med TAKK i vårt språk- och dagliga arbete för att förstärka språket.

Matematik har vi haft som utvecklingsområde och i vår grupp har vi haft fokus på att mäta, geometriska former, mönster och siffror och antal. Vi har mestadels använt oss av naturen i detta arbete. Pinnar, kottar, träd, blad, stenar och våra egna kroppar har varit ett bra arbetsmaterial.

Då vi tillbringar tre dagar i veckan ute i naturen blir natur- och utomhuspedagogiken en naturlig del av vårt arbete i allt vi gör kombinerat med traditionell undervisning och material.

Att röra sig i skog och mark, klättra över och under, bära och släpa, balansera, utforska ger barnen en stor portion av både grov- och fin motorisk träning och möjlighet att utmana sig själva och sina kompisar.

Tillsammans med hela Broby har vi firat traditioner som Halloween med maskerad, Lucia och jullunch, barnboksdagen, Rocka sockor och påskfirande.

I vårt gemensamma Grön flagg arbete har vi Tema vatten. Vi började på hösten med vattnets kretslopp med hjälp av Droppen Dripp. Vidare funderade vi på hur mycket vatten det behövs för att få pannkakor till middag. (Vi kan kanske kalla det för det osynliga vattnet som behövs till så mycket.)

Senare jobbade vi vidare med reningsverk, rent och smutsigt vatten, snö och is, skräp i våra sjöar och hav och avslutade med vattenkraft.

Barnkonventionen är viktig, vilken vi jobbar med regelbundet i en gemensamma samling och i mindre grupper med hjälp av Kompisböckerna om Barnkonventionen. Men även i dagliga samtal, ofta i samband med uppstådda situationer.

Under hösten fick vi stora Halloweenpumpor från vilka vi sparade frön och torkade. När våren kom och det var dags att odla tog vi fram våra frön, barnen satte dom i varsin kruka med jord och oj vilken växtkraft. Det var ett roligt och tydligt sätt att se pumpans kretslopp.

Att upprepa våra aktiviteter är återkommande i alla våra arbeten och skapar trygghet, kunskap och delaktighet.

Allemansrätten och naturen

Vi har utforskat naturen tillsammans med barnen och lärt oss om allemansrätten – vad man får göra i naturen och vilket ansvar det innebär. Barnen har fått kunskap om att vi alla får vara ute i naturen, men att vi också måste visa hänsyn till djur, växter och andra människor. Vi har samtalat om att inte skräpa ner, att lämna naturen som vi fann den och att visa respekt för livet i skogen.

Hitta Vilse

Vi har introducerat barnen till "Hitta Vilse", där vi på ett lekfullt och tryggt sätt har pratat om vad vi ska göra om vi går vilse i skogen. Barnen har fått lära sig att stanna på plats, göra sig synliga och hur viktigt det är att lita på vuxna som hjälper till. Vi har lekt lekar och gjort övningar kopplade till temat, vilket stärkt barnens trygghet i naturmiljön.

Årstidernas växlingar

Vi har följt årstidernas gång och uppmärksammat naturens förändringar genom utflykter, samtal och skapande aktiviteter. Barnen har fått möjlighet att använda sina sinnen för att upptäcka och reflektera över hur naturen förändras under året – från is och snö till knoppar och spirande grönska.

Det har varit ett mycket trevligt år tillsammans med den nyfikna och aktiva barngruppen med mycket rolig lek och fint samspel.

Marit och Net - Utforskarnas pedagoger

Äventyrarnas berättelse

Äventyrargruppen har valt att arbeta i projekt inom Friluftsförskolors sju rubriker som samtliga är hämtade ur Lpfö18; Självständighet och identitet, Språk och kommunikation, Naturvetenskap och Teknik, socialt samspel, Kreativitet och Fantasi samt Motorisk förmåga med det matematiska tänkandet som mål inom samtliga rubriker. Projekten har löpt under en till fyra veckors tid. Genom projektarbeten har vi kunnat arbeta målfokuserat kring ett ämne i taget och därmed kunnat tillgodose barnen med den utbildning som läroplan och styrdokument kräver. Vidare har det gett barnen i gruppen en möjlighet att repetera och utveckla sina kunskaper under tiden som vi arbetat då projekten till stor del har byggt vidare på kunskaper som vi tidigare tillgodosett gruppen.

Läsåret påbörjades med ett omfattande projektarbete kring samarbete, gruppdynamik och kommunikation. Vi använde oss framförallt av samarbetslekar och värdegrundsarbete med reflektion och samtal. Vi valde också att arbeta med tydliga rutiner och ramar, tydligt förhållningssätt samt tillvägagångssätt vid olika gemensamma aktiviteter. Vi påbörjade även läsåret med sex stycken långvandringar och avslutade med lika många vandringar. Under våra vandringar fick barnen möjlighet att utveckla sin självständighet och ansvarskänsla gentemot sig själva och varandra och fick därmed möjlighet att skapa en gemenskap de så väl behövde i gruppen. Då Äventyrargruppen var och är en grupp barn med starka personligheter och olika viljor har de gemensamma övningarna och vandringarna även gett förutsättningar för att måna om varandra, visa hjälpsamhet och empati samt respekt för de gemensamma reglerna och ramarna för gruppen.

Våra vandringar har gett oss möjlighet att träna vår uthållighet och vår motorik men även gett oss kunskaper om de olika naturmiljöerna vi vistats i och hur djur och natur samverkar i vårt ekosystem. Vandringarna har även gett oss förutsättningarna att utmana våra kroppar och känna lust och glädje i att röra på sig för att känna välmående. Under våra vandringar har vi också räknat steg och distans i förhållande till tiden det tar att vandra. Vi har jämfört kartor med distansen vi ska vandra och försökt lokalisera vår plats i förhållande till föremål i naturen. Genom skridskoskolan har barnen också fått möjlighet att utveckla sin balans ytterligare. Dock gav oss läsåret 24-25 en allt för mild vinter för att vi skulle kunna genomföra en mer omfattande skid- och skridskoskola än det som planerats för.

Genom det gemensamma arbetet kring Barnkonventionen på förskolan har vi belyst barns rättigheter och skyldigheter. Vi har i arbetet även kunnat belysa de skyldigheter vi som medborgare och medmänniskor har gentemot varandra. Vi har, på barnens, nivå reflekterat kring hur allt hänger ihop för att samhället ska kunna fungera i stort så att barnen ska få ett grepp kring det samhälle och de strukturer de växer upp i.

Med hjälp av ett språkutvecklande arbetssätt har vi fokuserat på att ge barnen större ordförråd och ta till sig nya begrepp. Här har vi framförallt valt att arbeta med kapitelböcker och högläsning. Genom högläsningen har vi även gett barnen förutsättningar att utveckla sin läsförståelse och sin fantasi. Genom att ge tid att reflektera kring litteratur, återberätta kapitel eller sagor har vi kunnat se ett förändrat kunnande då de utvecklat ett bredare ordförråd samt intresse för litteratur i stort. Att uppmuntra barnen att uttrycka sig i grupp har gett möjlighet att utveckla språket och värdera det språk de har samt meningsfullheten i att ge uttryck för sina åsikter verbalt och genom kroppsspråk. Då språkutvecklingen i gruppen varit väldigt spridd har vi också arbetet aktivt med språkljud och bokstäver. Här har vi upplevt att barnen varit vetgiriga och entusiastiska när de får verktyg för att lyfta fram och tydliggöra språket. Arbetet med läsförståelse och högläsning har också gett barnen förutsättningar att lyfta fram sina egna bilder i fantasin i gemensamma reflektioner med även gett möjlighet att kunna se olika perspektiv inom ramarna för den berättelse vi läst och därmed lett till att skapa gemensamma bilder och fantasier.

Under läsåret har vi haft ett omfattande arbete inom Grön Flagg med temat vatten där vi lärt oss om vattnets kretslopp, reningsverk, vattenverk och vår påverkan på våra hav, sjöar och vattendrag. Målet var att ge barnen grundläggande kunskap om

vattnets kretslopp i naturen och våra avlopp och genom den kunna förklara, reflektera samt experimentera med vattnets olika former. Experimenten har gett barnen medvetenhet och kunskap kring olika naturfenomen. Barnen kan använda sig av passande begrepp för att själva förklara hur olika naturfenomen går till och hur vattnets kretslopp ser ut där de använder sig av begrepp såsom avdunstning, kondensering etc vid rätt tillfälle. Under vårt besök på Naturhistoriska riksmuseet kunde vi se att barnen har god kännedom inom ämnet vatten och dess kretslopp och har under läsåret visat stor nyfikenhet kring ämnet. Vi har även lärt oss om årstider, väderfenomen, jordens dragningskraft, skillnaderna mellan att jorden roterar och kretsar i rymden samt vad klorofyll är med hjälp av Klorofyllkocken.

Under hela läsåret har vi arbetat med historia inom de olika projekten. Vi har rört oss genom historien med hjälp av vandringar och litteratur. Vi har lärt om den Svenska historien och lärt oss att vi aldrig lär oss. Vi har förundrats och tillåtit oss att lära kring hur vi behandlat varandra som människor, sett orättvisor som (som väl är försvunnit) och fått nya perspektiv och kunskaper att luta oss mot.

Året har inneburit ytterligare äventyr för barnen med teatrar, konserter och museibesök. Genom våra äventyr har barnen fått utmana sin tålmodighet, uthållighet samt att lyssna och ta instruktioner under äventyrens gång såsom när vi rest kollektivt.

Läsåret har också innehållit en stor del traditioner och gemensamma aktiviteter på förskolan såsom Halloween, Luciafirande, Påskmaskerad, Skräpplockardagar, Förskolans dag, Veda och Barkeloppet och Midsommarfirande. De allra flesta av dessa traditioner är återkommande inslag men varierar år för år.

Vi upplever att vi haft ett händelserikt läsår där vi utvecklats och vuxit tillsammans med barnen under läsåret och där vi kunnat skapa fina minnen tillsammans att ta med i framtiden.

Anna och Elin - Äventyrarnas pedagoger

